

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Kiadóhivatalban átvétel:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Postán átvétel:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Külföldi postán átvétel:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héttől és
Egy nap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kérésre visszafizet
vagy megőrzésére nem vállal köte-

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, márczius 6.

Román sérelmek.

Fenti címmel a »Nagyvárad« tegnap száma egy vezető cikket közöl, melyben direkte dr. Laszku Demeternek, Rimler Károly polgármesterhez címzett levelével foglalkozik, amelyben Laszku Demeter Gerő főkapitányt azzal vádolja, hogy ő a románokat hazaárulóknak nevezte, indirekte a román kérdéssel foglalkozik. Mint e lap szerény munkatársa, ki a román kérdéssel is foglalkozom, fent említett két cikkhez néhány reflexiót akarok fűzni. — Mióta a koalíció a múlt évi ténnyel választások alkalmával a volt szabadpártot összetörte, magának pedig többséget szerzett; de különösen mióta Kossuth Ferencz kezdeményezésére az egyesült ellenzék Budapesten »Lumina« címmel egy román nyelven szerkesztett lapot indított meg, mely a román kérdéssel foglalkozik és mely lap a koalíciónak egyik organuma, a román és magyar lapok, a román kérdéssel behatóan foglalkoznak és a román-magyar barátságot, testvériséget sokat emlegetik, hangoztatják. — Nagy haladás ez és jóllehet még nagyon is messze állunk attól az időtől, hogy magyar és román megértse egymást, de mégis egy szebb jövő hajnalát értük el akkor, mikor nem zárkóztunk el egymástól ridegen, mereven, hanem az érintkezési pontokat keressük, a köztünk

fenálló válaszfalat ledönteni igyekezünk. Ha azonban azt akarjuk, hogy a románok és magyarok megértse egymást, kell, hogy eltávolítsuk azon akadályokat, melyek útjában állanak ezen egyetértésnek, kell, hogy mindazokat elnémissük, kik ezen barátságunk, testvériségünk megromlói és kik ezen barátság helyett a viszálykodást, a gyűlöletet, haragot élesztik és propagálják.

E lap hasábjain már számtalanszor megírtam és kifejtettem, hogy mi románok csak úgy boldogulhatunk, ha megvetve minden intrikát, ígéretet — őszinte bizalommal fordulunk a magyarokhoz és velük szövetkezve — együttesen küzdünk a közös ellenség ellen. E lap hasábjain azt is megírtam, hogy e haza az a föld, hol mindnyájunknak, románoknak és magyaroknak egyaránt élni, halni kell. Hazámat szeretem, a magyar-román barátságot keresem, hirdetem és ezt mindig is tenni fogom, mindenkor, minden alkalommal, utolsó lehelletemig, utolsó csepp véremig. Bocsánatot kérek. Ezt nem dicsekvés képen mondom, ezzel nem kérkedek, csupán azért hozom fel, nehogy az alábbiakban félreértsenek.

Hogy Gerő főkapitány mondotta-e vagy nem annak a bizonyos román embernek, aki nála volt az engedélyért, hogy mi románok hazaárulók vagyunk, azt ez alkalommal nem vitatom, annál inkább nem, mivel Gerő kapitány az ellenkezőjét állította és bizonyította, amit

kétségbe vonni nem szabad; de elitélem-lelkem teljes felháborodásával azt a magyar embert, aki egyik-másik exaltált, ultrasovinista román embernek, bomlasztikus, örült ideáért az egész román nemzetet hazaárulással vádolja. Ezen feltevés ellen tiltakoznom kell, annál is inkább, mivel a haza iránti szeretetet szent kötelességünk tettekké tették nemzetünknek legnagyobb költői. Igen, a haza iránti szeretetet ismeri és vallja a román nép, mely dalaiban ekképpen éneklie meg a haza szeretét:

»Fie Pănea cât de cea
Da-i mai dulce întârea mea«.

Magyarul:

A kenyér bár keserves,
Az csak hazámban édes.

Ha tehát akad egy-egy exaltált román, aki eltévelyedik és kirohanásokat eszközöl, azért ne vádolják és ne rágalmazzák az egész román nemzetet. Annál kevésbbé, mert akadtak ám a magyarok részén is exaltált, ultrasovinista férfiak, kik felhevült állapotukban a románokat csak a szurony hegyére találták méltóknak, no de ezért a románok nem ítelték el az egész magyarságot. Legyen igazság. Lehetetlenné kell tenni az ultrasovinistákat mindkét részen, mert ezek akadályozzák meg a magyar-román testvériséget, ezek, akik lelketlen kufárkodásukkal csak gyűlöletet, haragot, ellenszen-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

La »Sauterelle«

(A »Sáska«)

Vigjáték egy felvonásban.

Írta: F. Grenet Dancourt.

Francziából:*

G. L.

(Vége.)

III. jelenet.

Cécile (egyedül) Meg akart szöktetni! Érdekes, haragudnom kellene rá s úgy érzem, hogy nem haragszom, sőt: rokonszenvet érzek iránta. Ah, hiába küzdünk ellene, az mindig hizeleg egy asszonynak, ha egy férfi meg akar halni miatta. . . . Ez hízogó. . . azok részére pedig, akikért senki se akar meghalni kétségbeejtő. . . Ha meggondolom, hogy ha néhány perc múlva érkezem, csak a csontvázat találok! Micsoda különbség közöttük s

Bonichon ur, a férjem között! Ő ugyan soha nem gondolt arra, hogy valakit megszöktessen! Nem bizony. . . ő megházasodik, de nem szöktet senkit.

(Jules megjelenik a fenékszínen, egy kissé halovány.)

IV. jelenet.

Cécile, Jules.

Jules. (A közönséghez) Nem tudom, mi lett, de nem megy sehogy. . . (Cécile-hez) Parancsait teljesíttem.

Cécile. Köszönöm.

Jules. (magában) Nem megy sehogyse megy.

Cécile. Mit mond?

Jules. Semmit. (A közönséghez) Majd elmúlik.

Cécile (félre) Hogy meg van indulva! Jules. Kegyed megígérte, hogy megmondja a keresznevét.

Cécile. (mosolyogva) Annyira szíven fekszik, hogy megtudja!

Jules. Véghetetlenül.

Cécile. (kis vártatva) Cécile!

Jules. Cécile! . . . óh milyen gyönyörű!

Cécile. Cécile Bonichon!

Jules. Irtóztató »Bonichon« ez irtóztató.

Cécile. Ezt a nevet adta az uram.

Jules. Hitvány ajándék!

Cécile. (Szeliden.) Ez nem az ő hibája.

Jules. Ugyan kérem! Ha az ember nem tud külön nevet adni a feleségének, ne házasodjék meg! Bonichon! . . . Cécile! ez már igen! Gyönyörűség. . . oly édes a ki-mondása!

Cécile. Ugy találja.

Jules. Mint a méz! . . . mint a napbonne-i méz!

Cécile. Szereti?

Jules. Mit?

Cécile. A narbonne-i mézet? . . . én rosszul leszek tőle.

Jules. (Élénken.) Könyörgöm, ne beszéljen most itt ilyen dologról. Beszéljünk egyébről, akarja?

Cécile. (Csudálkozva.) Legyen!

Jules. (A közönséghez, arcát letörölve.) Nem múlik el mégse. (Cécilehez.) Nem haragszik rám?

* La Veillée. 1905. 188 és kk. II.

Megbízható bevásárlási forrás: **Vasutasok szállítói. Tavaszai ajándékok** angol szövetekben, blous és kostüm kelmékben, blous selymekben megérkeztek s rendkívüli olcsó árakban kaphatók.

Vászon és fehérneműink jóságáról t. vevőink már meggyőződtek, azokban a választék megkészsereződött.

Áraink szolid olcsóságáról kérünk meggyőződést szerezni.

Telefon az egész megyére: 615.

Kenyeres és Engländer

divatáruháza

1268. Szent László-tér 1. — Kossuth-utca mellett —

vet teremtettek és teremtenek a két testvér nép között. Ezeket kell elnémitani, mert ezek és nem a román nemzet a haza ellenségei, a hazaárulók. — Én Laszku cikkét jóllehet mindenben nem akceptálom, de sokban igazat adok neki, és hogy neki mennyiben van igaza, midőn a román sérelmekről panaszkodik, — im egy példával, esettel szolgálok, amely a napokban történt és amelyet velem együtt, minden magyar ember el fog ítélni.

Ismeretes dolog, hogy amennyiben a két szertartású kath. közép papság kongruája mai napig sem lett rendezve, a görög katolikus papok évenként az állam budgetjéből bizonyos összegű államsegélyt kapnak. Igaz, hogy keserves pénzt, a melyhez sok szegény tapad és amelyről e lap hasábjain még lesz szó, mégis el kell fogadnunk, ha csak nem akarunk éhen pusztulni családainkkal egyetemben. És, most megesett az a hallatlan dolog, miszerint a szamosújvári gör. kath. püspök a kultuszminisztertől kiutalt államsegélyt visszaküldte. Miért? Hát egyszerűen azért, mivel a kultuszminiszter — a kapott információk alapján — különös módon utalta ki az államsegélyt. No, persze, a falusi nótáriusnak nem tetszik valamelyik görög katolikus papnak az ábrázata, hát egyszerűen fogja magát és bevádolja az »oláh papot« a főszolgabírónak, mint magyarfalót, a főszolgabíró meg jelentést tesz a főispánnak, ez meg a kultuszminiszternek — és a szegény gör. kath. pap nem kap államsegélyt. Hiába trjeszti fel püspöke és ajánlja őt — ez mind nem határoz, fő, hogy a jegyző minő információkat küld a főszolgabíróhoz. De nem folyta-

tom. Csupán azt kérdezem, hogy az ilyen dolgok hallatára csodálkozik-e aztán valaki, ha az a szegény falusi gör. kath. román pap elkeseredésében feljajdul és a magyarban ellenségét látja. Csodálkozhatunk-e aztán, ha egyik-másik román pap elkeseredésében telekürtöli a világot, hogy a magyarok így meg úgy nyomják és üldözik a románokat.

Szüntessék meg az arra hivatott körök ezeket az ebnormális állapotokat, igyekezzenek a magyarok, hogy a románok jogos követeléseiket megkaphassák — és akkor a románok őszinte szeretettel fognak a magyarokhoz fordulni, akkor nem fog kellei olyan cikkeket írni és közölni, mint milyeneket a »Nagyvárad« tegnap és tegnapelőtt hozott. Ugy legyen. (Kl.)

A politikai válság.

Fejérváry megint Bécsbe megy, s a kabinetet úgy látszik, csakugyan rekonstruálják. Persze, hogy nem lesz köszönet benne. És kommt se'ten etwas besseres nach. Ami a jelen esetben egy kissé rusztikus magyarsággal annyit tesz, hogy: lóról — számrára.

Bánffy levele is gyűrűzik még, mint az a bizonyos vizbedobott kő a körmondában. Halószínű és lehetetlen kombinációk fűződnek hozzá.

Részletes tudósításunk a következő:

Fejérváry bécsi utja.

A Bud. Tud. jelenti: Ma délelőtt minisztertanács volt. Az a hír, hogy Fejérváry Géza báró ma kedden Bécsbe utazik, nem felel meg a valóságnak.

Báró Fejérváry Géza miniszterelnök holnap, szerdán utazik Bécsbe és csütörtökön délelőtt 10 órákor megy kihallgatásra és ter-

jeszti a király elé az új kinevezésekre vonatkozó okmányokat

A N. Fr. Pr. szerint Fejérváry az audienzián jelentést fog tenni a kabinet rekonstrukciója, valamint a vármegyékben — a rend helyredállítása céljából szükséges intézkedések tárgyában. Vörös László is Bécsbe utazik ugyanekkor.

Bánffy levele.

Tegnap délelőtt Andrássy lakásán tanácskozást folytattak Kossuth, Apponyi és Zichy Aladár gróf s előkészítették a vezérbizottság délutáni tárgyalásának anyagát.

Délután 6 órákor vezérbizottsági ülés volt, amely újból Bánffy levelével foglalkozott. Tegnapelőtt még úgy vélekedett a bizottság, hogy Bánffy kilépése a vezérbizottságból és a koalícióból tökéletes elégtételt nyújt a szövetséges ellenzéknek. Most azonban úgy találták, hogy a helyzetet sürgősen tisztázni kell az újpárt szempontjából, amely a mai napig tagja a koalíciónak, két párthive a vezérbizottságnak. Eötvös Károly hír szerint kijelentette politikusként, hogy kilép a vezérbizottságból. Hock János viszont nem lép ki.

A Bud. Tud. szerint Bánffy levelének egyes passzusai föltűnést keltenek a kormány körében. Bánffy részben ugyanazt a politikát követi most, amit Fejérváry régebben. Egyenesen kisajátította Fejérváry programját. És mégis visszautasítja a közösséget a kormánnyal holott ezzel a közösséggel sohasem kínálták meg.

A Nap kalandos belpolitikai hírében azt újságolja, hogy Bánffyt Bécsből már Tisza végleges távozásakor felszólították a koalíció megbontására. A király ugyan eleinte nem nézte jó szemmel Bánffy föltámadását, de a trónörökös körében nagyon szíves támogatásra talált mindenkor.

Cécile. Miért?
Jules. Hogy el akartam szoktatni?
Cécile. (Mosolyogva.) Hisz ez már csaknem régi történet.
Jules. (Félre.) No, lám!
Cécile. Aztán tudja egy nő nem maradhat sokáig érzéketlen azou érzelmek iránt, amelyeket ő keltett fel.
Jules. Ezt sokszor hallottam én is.
Cécile. (Csöndesen.) On egészen új látóhatárt nyitott előttem.
Jules. Minő látóhatárt?
Cécile. Eddig azt hittem, hogy szeretem az uramat.
Jules. (Élénken.) Milyen tévedés!
Cécile. (Élénken.) Most is szeretem, de más módon.
Jules. Hidegen.
Cécile. Ahogy szeretnünk kell egy férfit, a kinek engedelmisséget és hűséget esküdtünk.
Jules. Tény, hogy a törvényben nincs szó a szerelemről.
Cécile. Nincsen; erről a dologról hallgat.
Jules. Igaza is van! . . . A házasság és szerelem olyan két dolog, amelyeket nem lehet egyesíteni . . . Mikor kegyed férhez ment, szabadsága megmaradt azt szeretnie, akit jónak lát. Például engem!
Cécile. (Élénken.) Hallgasson! Mikor ön beszél, úgy érzem, hogy veszedelmes illatot szívo-
k be.
Jules. (Élénken.) Szivja be, szivja be!
Cécile. (Folytatólag.) Hogy örvény nyilik meg előttem s abba belésem.
Jules. Ne is húzódjék vissza!
Cécile. Nem akarom, hogy vádolhassam magamat.

Jules. (Félre.) Ettől félttem.
Cécile. Mihelyt partot érünk, be fogom önt mutatni férjemnek.
Jules. Bonichonnak?
Cécile. Igen.
Jules. Ennek egy csöppet sem örvendek.
Cécile. Tud ön egy más módot, hogy hozzám közelíthessen?
Jules. Igaz, nincs más mód.
Cécile. Ön meg fog bennünket látogatni időről-időre.
Jules. Mindennap reggel, ebéd után és este. (Félre, megtörülközve.) Csak már megérkez-
nénk.
Cécile. Gyöngéd bizalmasság fog létrejönni közöttünk.
Jules. De mindjárt.
Cécile. Szeretni fogjuk egymást testvériesen.
Jules. (Mindjobban törülközve.) No igen, kezdetben nővére leszek . . . akarom mondani fivére, azután majd meglátjuk.
Cécile. (Meggyőződéssel.) Ritka látvány lesz; két lélek, akik társalognak egymással, a nélkül, hogy egy szót is szólnának.
Jules. Ilyet nem fog látni a világ.
Cécile. Két lélek, kik talán szenvedni fognak . . .
Jules. (Élénken.) Bizonyára. (A közönséghez.) Az én lelkem már elég beteg.
Cécile. Akik szenvedni fognak, de boldogan.
Jules. (Félre.) Könnyű neked beszélni.
Cécile. Ez természetes, ugye Jules?
Jules. (Elhaló hangon.) Természetes.
Cécile. De hát mi baja van magának?
Jules. Semmi, a hőség . . .
Cécile? Nem akarja az üvegemet?

Jules. Ha úgy tetszik!
Cécile. (Zsebeiben kotorászva.) Mindjárt odaadom. (Kis vártatva.) Jaj Istenem!
Jules. Mi a baj?
Cécile. (Újból keresgélve.) Várjon. (Kis idő múlva.) Én szerencsétlen!
Jules. Mi az kérem?
Cécile. A kályhán felejtettem a szobámban.
Jules. No ez nem nagy baj.
Cécile. A levéllel együtt, amit ön hozzám intézett.
Jules. (Félre.) Ajaj!
Cécile. Elvesztem! Ha az uram be megy oda, elolvassa!
Jules. (Ijedten.) Tud olvasni?
Cécile. Meg öl engem, magát, mindkettőnk, az egész világot, utoljára saját magát!
Jules. (Élénken.) Legalább önönmagán kezdené!
Cécile. Nem akarok szembe elé kerülni többé!
Jules. De még én se!
Cécile. Gyorsan barátom, fusson a fedélzetre, vissza a nyílt tengerre!
Jules. (Félre.) No még csak ez hiányzott. (Cécile-hez) Biztos benne, hogy Bonichon dühös lesz ezért?
Cécile. Végig! vért fog követelni!
Jules. Talán hentes volt azelőtt.
Cécile. Dehogy, végrehajtó!
Jules. (Elvesztve a fejét.) Végrehajtó! Akkor végünk van.
Cécile. A nyílt tengerre, barátom, a nyílt tengerre!
Jules. Nyílt tengerre, nyílt tengerre! (Keresve az ajtót.) Hol az ajtó, hol az ajtó? Nincs ajtó! Bedugaszolták az ajtót.
Cécile. De hisz ott az ajtó előtte!

Többször megfordult a Belvedere-palotában s ha nem is közvetlenül, közvetve többször érintkezett a trónörökösselel. Most legutóbb állítólag azt a kijelentést tette volna, hogy az abszolutizmust végig tudja csinálni, de csak parlamenttel, mert anélkül Magyarországon sehogyan sem lehet adminisztrálni. A választásokat a törvényes időn belül ki kell írni. De azokat már ne Fejérváry intézze, hanem majd — ő

Bánffy meghívása?

Elterjedt hír szerint Bánffy Dezső báró a közel napokban meghívást kap a királyhoz.

Követendő példa

Buzáth Ferencz néppárti képviselő tegnap beszámolt a választóinak. A gyűlés végén ezt a határozati javaslatot fogadták el:

»A rámi választókerülethez tartozó Vasvár, Kis- és Nagymákta községek választópolgárai 1906. évi márczius 4-én Vasvárott tartott beszámoló közgyűlésen azt határozták, hogy addig, míg a politikában a rendezett viszonyok teljesen helyre nem állítatnak, a képviselőválasztások alkalmával sem pénzt, sem ebédet, sem pedig fuvardíjat el nem fogadnak a jelöltől és az ugynevezett alkotmányi költségekről önként lemondanak.«

Ez igazán követésre méltó példa.

Uj szükségrendelet

A Belgiummal kötött kereskedelmi szerződést szükségrendelettel ma léptették életbe. A hivatalos lap mai száma közli a rendeletet.

Tisza István beszámolója.

A szabadelvűpárt vezére most dolgozik nyit levelén, amelyet belvárosi választóinhoz fog intézni.

A levél híre szerint erős támadás lesz a vezérbizottság szereplése ellen és a közelmúlt történetéből olyan mozzanatokat hoz nyilvánosságra, amelyek közéletéle időszerűtlen lett volna a múltban.

Az ujonczozás.

A bécsi Zeitz azt írja, hogy e hó végén megkezdik a sorozást a polgári hatóságok melőzésével.

A debreczeni királybiztos.

Naszády tegnap bemutatkozott a megyeházán és a városházán. Megbizólevelét fölolvastatta. Megtényeztetett eleveneket és holtakat. Egyáltalán mindenkit, aki megijedt volna tőle.

A deputátusok.

Megint sikerült egy kötéllel fogott deputációt Fejérváry elé vezetni. Ezuttal huszonöt máramarosi oláh tisztelgett a nagy sziv előtt, aki programját fejtegette és dicsérte. Valóban az ilyen deputációk megérdemelnék a huszonötöt, de olvasatlanul.

Geguss nem lesz miniszter.

A M-g megczáfolja azt a verziót, mintha Lányi utóda az igazságügyminiszteri székben Geguss lenne.

Rudnay.

Rudnay tegnap átírt a városházára hangsúlyozva levelében, hogy a közigazgatási bizottság ügykörébe tartozó dolgokat ezentúl ő fogja elintézni.

A közös ügyek Ausztriában.

A kormány beterjeszti azt a törvényjavaslatot, amely az 1906. évi közös ügyek költségeiről való hozzájárulásról szól. A törvényjavaslat 1. §-a így szól: A ház jóváhagyja a reicherathban képviselt királyságok és tartományok előleges hozzájárulását az 1906. évi közös ügyek kiadásaihoz abban a föltevésben, hogy a magyar korona országai a rájuk eső részt fődözik.

1. §. Az 1906. évi közös ügyek költségvetésének törvényszerű megállapítása és a közös ügyek kiadásaihoz való hozzájárulásának meghatározása után ezen az alapon történik a hozzájárulási összegek végleges elszámolása.

3. §. Az előleges hozzájárulási összegekről a képviselőház elé felévenként kimutatás terjesztendő.

4. §. Ez a törvényjavaslat, amelynek végrehajtásával az ősszminiszterium bizatik meg, kihirdetése napján lép hatályba.

Városi közügyek.

A közgyűlés tárgysorozata.

Csütörtökön, holnap, ismét nagy napja lesz Nagyvárad város törvényhatóságának. A közgyűlés tárgysorozatába összesen 38 ügyet vettek fel.

Ezek között lesz egy politikai természetű is, az országgyűlés feloszlata tárgyában, de azt hisszük, hogy ezuttal nem okozza a kérdés nagyobb vitát. A közgyűlés elfogadja a tanács javaslatát, hogy a törvényhatóság jegyzőkönyvében tiltakozik a törvénytelen házfeloszlata ellen.

A tárgysorozat a következő:

1. A polgármester jelentése az előző havi közigazgatási állapotról.

2. A közigazgatási bizottság félévi jelentését tudomásvétel végett megküldi.

3. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter leirata a Nagyvárad—Őssi helyi érdekű vasut terület használati szerződése tárgyában.

4. Szolnok-Dobokavármegye, Pozsonyvármegye, Szeged szab. kir. város, Kolozsvár szab. kir. város és Zalavármegye közönsége a vámkereskedelmi szerződések törvénytelen életbe léptetése, az országgyűlésnek törvénytelen és alkotmányellenes feloszlata tárgyában hozott tiltakozó határozataikat támogatás végett megküldi.

5. A tanács javaslata a városi tisztviselők és alkalmazottak drágasági pótléka ügyében.

6. A tanács javaslata Balogh Döme biz. tag által községi pótdadó elengedése iránt beadott indítványára.

7. A tanács javaslata a Hazai folyé-

Jules. Köszönöm! Nyílt tenger! Vért! Végrehajtot! Jaj Istenem, de beteg vagyok!
(Kimegy.)

V. jelenet.

Cécile. (egyedül.) Micsoda kaland, Istenem! Micsoda kaland! . . . A sorsnak kegyetlen ironiája ez! . . . Mindent elkövettem, hogy le ne térjek az egyenes útról s ime most a sors arra kényszerít, hogy hátralévő napjaimat a Sauterellon töltsem, Florigny urral bizalmas együttlétben . . . Pedig én úgy rendezem a dolgot, hogy semmi szemrehányást ne tehessek önmagamnak . . . Bonichon egyik oldalán; Florigny a másikon; én a közepén . . . Tisztelegesen, testvériesen éltünk volna, családban, jó barátságban mind a hárman, boldogok lettünk volna! . . . De hol a boldogság most?

(Jules megjelenik a fenékszínen, igen halvány, kezében nagy hányócsészét tart.)

VI. jelenet.

Cécile, Jules.

Jules. Istenem, de beteg vagyok!

Cécile. (A csészére mutatva) Mit tart a kezében?

Jules. Odafent adták s azt tanácsolták, hogy ne vájjak meg tőle.

Cécile. Kiadta a parancsot, hogy . . .

Jules. (leülve) Megtettem. A Sauterelle ismét a nyílt tengernek tart. Azonban úgy látszik, hogy rettenetes vihar előtt állunk.

Cécile. Azt hiszi?

Jules. Azt mondták odafent . . . Nem biztosak benne, hogy a Sauterelle kiállja-e ezt a vihart.

Cécile. Annál jobb! . . . Mindketten elpusztulunk mint Pál és Virginia . . .

Jules. Kérem csak Virginia pusztult el.
Cécile. Talán bizony egyedül hagyna elpusztulni?

Jules. Nem én is elkísérem. De egyelőre ne mozduljon, könyörgöm, ne mozduljon!

Cécile. Milyen halvány maga!

Jules. A fejembe ment a vér.

Cécile. (leül) Utoljára talán szerencsések leszünk s kivet bennünket a vihar valahová valami puszta szigetre . . .

Jules. Jersey szigetére például. (félre) Soha ilyen beteg nem voltam.

Cécile. Ott fogunk élni, mindketten, mint fivér és nővér.

Jules. (félre) Mindig.

Cécile. (ábrándozva) Minő ritka látvány lesz az két lélek, akik társalogni fognak egymással anélkül, hogy egy szót szólnának.

Jules. (mutatva a csészét) Ha szüksége lenne rá, odakölsönözhetem.

Cécile. Köszönöm. (Folytatólag.) Két sziv, amely szenvedni fog.

Jules. (félre) Ugy nem mint most.

Cécile. (folytatja) S boldogok lesznek, hogy szenvedhetnek.

Jules. Figyelmeztetem, hogy azt már mondotta!

Cécile. Talán untatom?

Jules. Azt nem mondtam.

Cécile. (Fölkel.) Nem, de azt gondolja. (Járkálva.) És ha meggondolom, hogy a maga kedvéért vagyok itt, a Sauterellen.

Jules. (Félre.) No most már meg mozog.

Cécile. (Megindultan.) És hogy a helyett, hogy hajón legyek, otthon lehetnék, az uram mellett, aki mindig oly jó volt hozzám s akit mindig annyira szerettem! . . .

Jules. Az asszony első kötelessége, hogy szeresse az urát.

Cécile. Az imént még más hangon beszélt.

Jules. En? Akkor félreértett.

Cécile. Maga el akarta tőle venni szerelmemet.

Jules. Kérem én nem teszek magának szemrehányást, én nem haragszom.

Cécile. Hallgasson, magának nincs szive. (Kihuzza zsebkendőjét s elejt egy darab papirost.)

Jules. Ellenkezőleg, sok van.

Cécile. (Könnyeit törölve.) Szegény Conichon.

Jules. (A papirosra mutatva.) Elejtett valamit.

Cécile. (Fölszedve.) Köszönöm. (Elsikoltja magát.) Meg vagyunk mentve.

Jules. (Haldokló hangon.) Csak semmi álöröm.

Cécile. A maga levele! . . . Ez a maga levele! Az uram nem fog tudni semmit! Fusson a fedélzetre s adja ki a parancsot, hogy menjünk vissza a kikötőbe.

Jules. En nem, menjen maga . . . Erzem, hogy ha megmozdulok, rossz vége lesz.

Cécile. Megyek. (Fölmegy.) Álljon meg álljon meg! (El.)

VII. jelenet.

Jules. (Egyedül.) Ha tudtam volna, másutt adtam volna találkát . . . Ha legalább lett volna antyi esze, hogy nem jön el . . . Bolond dolog, hogy ezeknek az asszonyoknak nincs egy garas ára szimatjuk se. (Kis vártatva.) Teringettét, fázom! . . . Fázom s még hozzá nincs mivel takaróznom . . . «ti, akik átmentek az uton, segítettek rajtam» . . . ezt olvastam valahol . . . Ja igen,

könyv szénsvágyár betéti társaság városi adó és a közeletvám mentesség iránti kérelmére.

8. A tanács javaslata Jelinek Géza könyvvezető és Klemens Péter számtiszt megjutalmazása iránt.

9. A tanács javaslata Szócsné, Farkas Karolin nyugalmazott tanítónő kegydíj iránti kérelmére.

10. A tanács javaslata özv. Hollósy Jenő kegydíj iránti kérelme tárgyában.

11. A tanács előterjesztése iskolapadok beszerzésénél felmerült kiadásoknak a törzsvagyon alapból leendő fedezése iránt.

12. A tanács előterjesztése a katonai kincstárral a vízhasználatra kötött szerződés módosítása iránt.

13. A tanács javaslata Markovics Sámuel és neje kártalanítása ügyében.

14—16-ig köztérátengedési ügyek.

17. A tanács előterjesztése Incze Lajos és Társa cég által a várad-velencei határban levő föld megvételére tett ajánlatra.

18. A tanács előterjesztése az 1905. évi vámkézelés eredményéről és a vámszemélyzetet illető jutalék kiutalása tárgyában.

19. Ugyanannak előterjesztése a nagyváradai lat. szert. káptalan vámegegyezménye tárgyában.

20—30 Ugyanannak jelentése a város részére szükséges kövező, kőműves, ács, asztalos, cserepező, kovács, bádogos, kerékgyártó, lakatos, mázoló, szobalestő és üveges munkálatokra megtartott árlejtés eredményéről.

31. Ugyanannak javaslata Jelinek Ferenc nagyváradai lakosnak a vele kötött szerződés módosítása iránt beadott kérvényére.

32. Dr. Hoványi Géza törv. hat. biz. tag indítványa a Püspök és Félix-fürdőbe közlekedő vonatok számának szaporítása tárgyában.

33. A polgármester jelentése a nyilvános könyvtár felállítása tárgyában.

34. A polgármester a városi villamos műnél alkalmazott igazgató, könyvvezető és főgépész végleges szolgálati szerződését beterjeszti.

35. Burián Lajos cs. és kir. őrnagy kérvénye Nagyvárad város kötelekbe leendő felvétele iránt.

emlékszem, a «Cagnotte»-ban! Megfagyok! Egy eszmel (Fölkel, az asztalról lehuzza a szőnyeget s betakarózik, fejére huzva Cécile mantiljét.) Így már nem fogok dideregni.

(Cécile megjelenik a fenékszínen, halavány, s egy hányócsészét tart kezében.)

VIII. jelenet.

Jules, Cécile.

Cécile. (Elgyöngülten.) Itt vagyok.

Jules. Milyen halavány... talán szenved?...

Cécile. Nem, de nem jó érzem magamat.

Jules. (Csészéjét mutatva.) Nem kívánja, hogy odakölcsondzzem...

Cécile. (Mutatja a magáét.) Köszönöm, van már nekem is.

Jules. (Koczcintva.) Egészségére!

Cécile. (Erőltetve.) Félóra múlva a Sauterelle ben lesz a kikötőben.

Jules. Közönet ezért a jó ujságért. Most már nincs egyéb hátra, minthogy bocsánatot kérjek, amiért megzavartam.

Cécile. Megbocsátok egy feltétel alatt: hogy ha még egyszer találkozik egy tisztességes asszonnyal, mielőtt iparkodnék leteríteni őt a köteleesség útjáról gondoljon —

Jules. Mire?

Cécile. A Sauterelle-re!

Jules. (Elénken.) Oh, ezt megigérem. (A közönséghez.) Inkább kétszer, mint egyszer. (Mintkettő egy székre hanyatlik, ölében a csészével.)

Jules, Cécile. (Együtt.) Jaj, de beteg vagyok, Istenem, de beteg vagyok!

(Fügyöny.)

36. Dr. Berkovits Miklós tiszti orvos 5 heti szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

37. Hügel Ödön irnok 3 havi szabadságidő engedélyezése iránti kérvénye.

38. A tanács javaslata özv. Feldmann Jakabné uszoda felállítása iránti kérelme tárgyában.

Erről a törvényhatósági bizottság t. tagjait tisztelettel azzal értesitem, hogy a tárgysorozatban nevezett ügyiratok a közgyűlést megelőző napon bárki által megtekinthetők.

Nagyvárad, 1906. évi márcz. 3-án

Bordé Ferencz,
főjegyző.

NAPROL-NAPRA.

Ver sacrum.

Künn kaczag a tavasz. Zöldel a fű, rügyezik a fa. Ekevas csillanik meg a porhanyó földben a márcziusi nap meleg sugaránál. A szőlőben az ásonak, meg a metsző, ojtó késnek akad dolga. S ebben a munkában csak úgy, mint az incselkedő napsugárban, a pacsirtaszóban és ibolya illatban a tavasz langyos hullámai hömpölyögnek felénk s szívünkbe csendül mindenünnen a kikelet fülbemászó zenéje, harmonikus himnusza.

A magyar keresztényszocializmusnak is itt van a maga szent tavasza. K domboritottuk a multkoriban — igaz, hogy technikai oknál fogva alapos késedelemmel napvilágot látott cikkünkben — azt a nagy fontosságú lépést, amelyet a keresztényszocialis organizáció tett, amikor az általános egyesülés teréről rálépett a szakonkint való sze vezkedés terére. A legelső megalakult szakszervezet a keresztény építőmunkásoké. A szervezet megalakulása most két irányban állapít meg pontokat.

A szakmabeli jóra való keresztény munkásokra, hogy belépjenek a szervezetbe. A keresztény munkaadók pedig azt a fontos és súlyos kötelességet, hogy a vállalkozót ellenőrizzék. Hassanak oda, hogy a vállalkozó csak olyan építő munkást alkalmazzon, aki tagja valamelyik keresztény munkásegylet építő helyi csoportjának s erről tagkönyvet tud felmutatni. Erre nemcsak azért van szükség, mert bünt követünk el, amidőn a magunk pénzén ellenségünket hizlaljuk, de szükségünk van erre a lépésre azért is, mert a vörösek most minden erejükkel azon lesznek, hogy az *organizált keresztény munkások* ne kapjanak munkát. Akadályozzuk meg tehát ennek a gonosz tervnek a keresztülvitelét. Építtessük mindenütt ki a keresztényszakszervezetet, de aztán adjunk is neki *munkát* és munkájáért *kenyeret*. A lelkeskedő papság, a katolikus intézmények, egyházi birtokok tisztjei, minden öntudatos keresztény munkaadó jól értse meg ezt a nagyon okos, nagyon praktikus, üdvös modern gondolatot. Es, ha megértette, ahol alkalma nyílik rá, váltsa föl nyomban aprópénzre.

Csak így feielhet meg a szakszervezkedés a maga messzekiható rendeltetésének.

Most pedig hadd következzenek a földművelő szakszervezetek. A földművesekre Mezőfiéken kívül mohó pártadó-éhséggel utaznak Bokányi Csizmadiaék, akik erősen tolakszanak már Dunántul is, főként a bögötei beteg gróf ujsága útján.

Hogy pedig a keresztény szakszervezkedésnek még Nagyváradon is van talaja, mutatja a vörösek vasárnapi veszekedése, a szocialdemokrata kereskedelmi alkalmazottak szakegylete körül, amelylyel előbb-utóbb fölveheti a ver-

senyt a keresztény kereskedelmi alkalmazottak megalakítandó szakegylete.

Nemcsak a természetnek van kikelete. Ami szent tavaszunk is elérkezett. Nemcsak a mezőn csirázik a mag, zöldel a vetés, hanem a keresztényszocialis tömörülés, szervezkedés, apostolkodás határában is itt is vannak porhanyó, tavaszi barázdák s a keresztény megújulás meleg tavaszi hullámai itt is új munkára, új harcokra edzik a társadalmat. (A)

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Márczius 8. Kath. liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Márczius 22. Kath. liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Április 5. Kath. liceum böjti estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Május 5. Kath. liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Katholikus Liceum.

Az idei ciklusban harmadik, a nagybőjt folyamán első előadását tartja holnap, csütörtökön a Nagyváradai Katholikus Liceum. Az előadás mindenben méltó igyekszik lenni azokhoz a nagy, fényes estékhez, amelyekben e szép intézmény a város keresztény társadalmát már oly gyakorta részesítette.

Az est programja, mint már több alkalommal említettük általánosságban, három pontot foglal magában. Bevezeti a műsort Páll Ilonka községi iskolai tanítónő zongorajátéka, amely mindenesetre élvezetes lesz, kellemes, szórakoztató, mint volt eddig is minden száma a szereplőnek, akár a fölolvadó asztalnál ült, akár a zongora mellett. A zeneszám után az estély központja következik. *Kupár* Rezső belényesi főgimnáziumi tanár előadása *A románság és a szocialdemokrácia* czimen. Mondanunk is fölösleges, hogy a sokat ígérő cím s az előadó ismert munkássága és egyénisége egyként alkalmasak és érdemesek arra, hogy a közönség érdeklődését fokozottabb mértékben fölkeltsék. Végezetül *Popity* János ügyvédjelölt szavazata zárja be az est programját. *Antalfy* Endre dr. jónévű poeta *Gerde* Tamás című szép költeményét fogja előadni. A poéma tárgya s a szavaló rutinja és eddigi sikerei a műsornak ebben a pontjában is rokonszenves alkotást nyújtanak a közönségnek, amelynek ilyen körülmények között joggal számít tömeges részvételére az estély. Az előadás ezuttal is a főgimnázium dísztermében fog lefolyni s pontban hat órakor kezdődik. Belépti díj nincs.

* Ötszáz ezer koronás munkálatok

A városi főmérnök egész öltre való terveket adott be tegnap a városi tavácshoz, amely felöleli a járdák műszaki terveit és műveleteit, a csatornákra vonatkozó műszaki leírásokat, a Büdös-árok terveit és a Városliget rendezési terveit. A járdákra ezuttal 387512 kor. 69 fillér költséget vett fel, a Büdös-árok rendezésére 25900 koronát, továbbá Kapuczinus-, Szilágyi Dezső-, Patak-, Uri- és Szigligeti utcák csatornázására 39710 koronát és a Városliget rendezésére 48421 korona 41 fillért, összesen 548,245 kor. 70 fillért. A törvényhatóság azonban csak 500 ezer koronát szavazott meg, tehát 48245 kor. fedezetlen. Ezen összeg azonban ki fog telni

azon utcák járdáinak hozzájárulási összegéből, amik előbb készülnek, mert a járdák úgy sem lesznek készen egy év alatt. A munkálatok ár-fejtésénél szintén tekintélyes összegű leengedést remél a főmérnök.

*** Villamos kocsik nappal.** Az éjszakai kából már a napfényre is kibukkantak a villamos kocsik. Tegnap d. u. 3 órakor zajos csilingeléssel szaladt végig a Fő-utcán három villamos kocsi: az 1. 3. és 4. számúak. Természetesen nagy csődületet okozott az újdonság; a kocsik nyomán száguldozott vagy négy biciklista, jobbról-balról pedig minden kapu alá kiszaladtak a konyahölgyek s úgy csodáltak a három szaladó kocsit. Az elsőre maga Samassénka Ernő igazgató is felszállott s úgy kísérte figyelemmel az első nappali próbamevet. A menet kitűnően sikerült. Közlekedési zavart nem okozott, a megállás és elindulás simán ment. A kocsik külseje elég csinosnak bizonyult, kár a sárga felső rész mellé a sötét kékre festett alsó rész komor benyomást tesz. Szébb volna a piros szín, a minőre pl. a bécsi villamos kocsik vannak festve.

*** Jutalmak a helyettesítésért.** Mikor 1904. év elején a városi pénztárnál előfordult szabálytalanságok kiderültek, a főpénztári tennőkkel Felinék Géza városi könyvvezető és az ellenőri munkákkal Kiemens Péter számtiszt lettek megbízva. Majdnem egy évig nagy pontossággal látták el a pénztár kezelését s a városnak e helyettesítésekből 3677 kor. megtakarítása lett. A városi tanács és a pénzügyi szakbizottság méltányolván a két kiváló tisztviselő működését, javasolják a közgyűlésnek, hogy részükre 500—500 korona jutalmat szavazzanak meg.

*** Ingatlan eladás villamos gyorsasággal.** Említettük, hogy a Fekete Sas és Zöldfa eladását a belügyminiszter jóváhagyta. Nagyon sietős volt ez az ügy a miniszteriumban is, mert tegnap reggel, tehát a felküldés után alig 10 nappal már megérkezett a jóváhagyó leirat Nagyvárad városához, még pedig a rendes szokástól eltérően, express küldeményként. Még a délelőtt folyamán megjelent Rimler Károly polgármesternél dr. Kurländer Ede, a Sas új gazdáinak egyike s arra kérte a polgármestert, hogy az eladásra vonatkozó szerződést már a holnapi városi közgyűlésen tárgyalják. A polgármester tegnap délután rendkívüli tanácsulást tartott, amelyen tárgyalták ezt a kérdést, s tekintettel az eladás elleni közhangulatra, a közgyűlésre kitűzött ügyek nagy számára, s arra a körülményre, hogy a közgyűlés előkészítése nagyon igénybe veszi a főtisztviselőket, s a Sas eladására vonatkozó szerződést nem tűzte ki a csütörtöki közgyűlésre, hanem márczius hó 22-én rendkívüli közgyűlés lesz, amelyen tárgyalni fogják a Sas és Zöldfa eladására vonatkozó szerződést, valamint a villamos vasutársasággal megkötendő végleges szerződést. A tanács utasította Dus László v. főügyészt és Komlóssy József gazdasági tanácsnokot, hogy a rendkívüli közgyűlésig készítsék el a Sas és Zöldfa eladására vonatkozó szerződést. — Igen jellemző, hogy a városi tanács tegnapi ülésén is a kérdésnek későbbi tárgyalását azzal indokolták, hogy a kérdésnek ily gyors elővétele a keresztülhajtolt ügyben az eladás elleni közhangulatot még jobban elmérgesítené. Ez sokat megmagyaráz.

*** Az uszodát újból engedélyezik.** Nagy-Várad város törvényhatósági bizottsága már két évvel ezelőtt elhatározta, hogy a Kőrös-utca elején nem engedélyezi tovább a régi uszoda felállítását. Az elmúlt évben azért újból engedélyt adott Feldmannénak, hogy bárkát felállíthassa, de visszavonhatatlanul utoljára. Tegnap délelőtt a tanácsi ülés újból ezzel a kérdéssel foglalkozott s engedélyt adott Feldmannénak az uszoda felállítására azzal a feltétellel, hogy csak szeptember 1-ig állhat fenn az uszoda, de ha a tervbe vett Kőrös kőpartot előbb kezdik építeni, augusztus 15-re köteles elbontani az uszodát.

*** Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, Lindenmayer József szegedi államvasuti főmérnök folyó hó 5-én, életének 50 ik évében, hosszas betegség után elhunyt. Az elhunytban Kováts Béla püspökségi ügyész sógorát gyászolja. A temetés ma megy végbe Szegeden, honnét Pozsonyba szállítják.

*** Közigazgatási ülés.** Biharvármegye közigazgatási bizottsági ülését ma fogja megtartani. Tegnap számunkban megírtuk, hogy az ülés valószínűleg el fog maradni, mivel a főjegyzőnek nincs külön megbízatása. A tegnapi nap izgatottan várták a miniszter megbízását tartalmazó sürgőnyt, mikor végre délután három órakor megérkezett. Tehát ma délelőtt a megyeház kistermében az ülés meg lesz tartva és pedig Keszthelyi Zoltán megyei főjegyző elnökléte alatt.

*** A Lóvay féle könyvkötészet részv. társaság** könyvkötő munkásai tegnap délelőtt több pontozatban foglalva, a munkaidő és munkabér tekintetében támasztott igényeiket az igazgatóságnak átnyújtották. Miután az igazgatóság részéről az érdemleges választ f. hó 11-ére helyezték kilátásba, a munkások ez ideig beszüntették a munkát. Ezen szándékukat 3 tagu küldöttségük révén bejelentették tegnap délelőtt a főkapitánynak.

*** A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója.** A nyilvános számadásrakötelezett vállalatok és egyletek adója alá tartozó 1905 évi üzleti javadalmak bevallása tárgyában, a magyar korona országai területén bel és külföldiek által ipari, kereskedelmi, pénzforgalmi szállítási és bármilyen más haszonhajtó célból nyereségre alakult vagy üzemből tartott s nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek üzletei jövedelmeik után az 1875 XXIV. t. cz. ben meghatározott elvek és szabályok szerint adóznak. Minél fogva a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek ezennel felhivatnak, miszerint az 1906 adó évre az 1905 évi üzleti eredményre vonatkozó vallomásaikat, — jelen hirdetmény hírlapi közlésétől számított 8 nap alatt a városi adóhivatal 23 ik számú szobájában mulhatatlanul adják be. A vallomási ívhez csatolandó: 1. Jövedelmi mérleg (nyereség és veszteség számla). 2. A nyereség felosztására vonatkozó közgyűlési határozatnak hiteles másolata. 3. Az esetleg behajthatlannak jelzett követeléseknek törlesztésre vonatkozó közgyűlési határozatnak hiteles másolata. 4. A birtokában levő és saját tulajdonát képező adómentes állampapíroknak pontos jegyzéke. 5. Az intézetnél vagy kézi zálogként, vagy betétként elhelyezett és az intézet mérlegében csupán átfutó tételként feltüntetett értékpapírok jövedelmének pontos kimutatása. 6. Az üzleti költségnek pontos részletezése. 7. Az igazgatósági, felügyelő bizottsági tagoknak, valamint a napi biztosoknak és a tisztviselőknek jutalékok és jelenléti jegyek után kifizetett összegeknek részletezése. 8. Az újonnan alakult vállalatok és egyletek, valamint a már fennállott intézeteknél, az esetleg időközben módosított alapszabályoknak egy példánya. Megjegyeztetik, hogy az államkincstár megrövidítésére irányzott szándékból történt valóban - bevallás jövedéki kihágást képez, melynek bírsága 1—8 szoros. A hiányos vallomások pótlás végett visszaadotnak. Vallomási ívek a városi adóhivatal 23-ik számú szobájában díjtalanul beszerezhetők. Nagyvárad, 1906. évi február 28-án. Lukács Ödön, adóügyi tanácsos.

*** Az u. n. Bűdös-árok rendezése.** Tegnap délelőtt egy polgárokból álló küldöttség tiszteleggett a polgármesternél Löwenstein Zsigmond törvényhatósági bizottsági tag vezetésével. Azt kérték a polgároktól, hogy a városrész lakóinak és a közegészségügynek érdekében odahatni sziveskedjék, hogy a váradvelencei u. n. Bűdös-árok és Kolozsvári-utcának a kövezése rendeztesse, mert az ottani állapotok minden kritikán aluliak. A polgármester megígérte a jóakarát. A Bűdös-árok rendezésének kérdése azért húzódik, mert összefügg a Pecze-rendezés ügyével, amely jelenleg a kulturmérnöki hivatalnál van. Minden valószínűség szerint a jelenlegi állapotokon segítve lesz. Megemlítjük, hogy a főmérnök éppen tegnap adta be a tanácshoz a Bűdös-árok rendezésének tervét.

*** Az Arad-hegyaljai motoros.** A kereskedelmi miniszter tegnap értesítette Biharvármegye alispánját, hogy az Arad-hegyaljai helyi érdekű motoros vasut előmunkálatait engedélyezte. Az új motoros Pankota, Talpas, Feketebátor és Arpad községek érintésével Nagyszalontáig fog közlekedni.

*** Sztrájkoló béresek.** Mint Temesvárról jelentik, Nagy-Szent-Miklóson mintegy 300 béres hétfőn sztrájkba lépett és tüntető körmenetet rendezett. A hatóság felszólította őket, hogy lépjenek be a szolgálatba, de a sztrájkoló nem engedelmeskedtek, mire karhatalommal vezették vissza helyükre.

*** Öngyilkosságok.** Mezőkeresztesről jelentik tudósítónk ott Ragány Ferencz munkás tegnap délelőtt 11 órakor eddig ismeretlen okok miatt felakasztotta magát. — A másik öngyilkosságot Nagy Lajos margitai illetőségű nagyvárad lakos követte el. Nagy Lajos ezelőtt fazekas mesterséget űzött azonban az utóbbi időben ipara pangásra jutott s ő kénytelen volt napszámmal megkeresni kenyerét. Elkéseredésében követte el tettét. Tegnap reggel egy fásszínben felakasztotta magát. Mire tettét észrevették már halott volt.

*** Járvány.** A magyarországi főszolgabíró jelentést tett az alispának, hogy járásához tartozó Farkaspatak községben roncsló toroklob lépett fel. A kellő óvintézkedések megtétek.

x Köhögést, rekedtséget, hurutot és minden egyéb lélegzőszervi bántalmakat rövid idő alatt végleg megszüntetnek a *Cyklamen szeletek*. Kapható a *Kigyó* gyógyszerárban Nvárad, Bémer tér, ára 60 f.

x Hasz Manónál Zöldfa-utca elején mindenkit meglepő olcsó árban lesznek mostárulva óriási mennyiségű *blous selmék, szőnyeg maradékok és férfi fehér ingek*. Gyermek kelengyében gyönyörű raktár van.

x Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy előre haladott idény folytán a még mindig *dus választékban* meglevő valódi angol és scot téli divat szövetemet mélyen leszállított árban *bocsátom áruba*. Kívánatra azon előnyt is nyujtom, hogy t. vevőimnek a bevásárolt anyagot saját szabászati termemben a legdivatosabb fazonokban és remek kivitelben nagyon jutányosan feldolgoztatom. Már egy próbavásárlás után is meggyőződhet bárki, mily figyelmesen és előnyösen lesz nálam kiszolgálva. Kiváló tisztelettel: *Teszler Simon*, posztó nagykereskedő Zöldfa-utca 33.

EGYESÜLETEK.

A Régészeti egyesület gyűlése. A Biharvármegyei és Nagyvárad Régészeti és Történelmi Egyesület választmányja 1906. márczius 7-én szerdán délután fél 4 órakor a vármegye-ház kistermében ülést tart, melyre a vá-

lasztmány t. tagjait ezennel meghívja. Nagyváradi, 1906. március 5. Az elnökség megbízásából: dr. Tóth Szabó Pál egyleti titkár.

A Katolikus Kör ülése. A Katolikus Kör igazgatóválasztmánya ma tartja meg rendes havi választmányi ülését. Az ülés délután fél hat órakor veszi kezdetét a kör helyiségében. A választmányi tagok az ülésről értesítve lettek.

A 48-as népkör felolvasó ülése. A nagyváradi 48-as népkör f. hó 11-én (vasárnap) délután tartja második felolvasó ülését (Szent László-tér Zsigaházban) levő helyiségében. Melyre a kör tagjai és családtagjaik e lap után tisztelettel meghívhatnak. A műsort legközelebb közölni fogjuk.

IRODALOM.

Religio.

Magyarország legrégebb folyóirata, melyet b. e. püspökünk Szaniszló Ferencz ezelőtt 65 évvel — csaknem egyidejűleg Kossuth Pesti Hirlapjával — alapított, új szerkesztő kezébe került, új alakot öltött, új irányt kapott. Breznay Béla kezéből, ki egymaga 27 éven át szerkesztette a lapot, március elején dr. Dudek János az új egyetemi tanár vette át. Jó kézbe került. Bizonyosság reá az első szám, melynek teljes tartalmát az új szerkesztő írta.

A bevezető cikkben a lap multjának rövid ismertetése után megjelöli az új irányt melyben a lapot vezetni akarja. A theologia, tudományok főképp négy ágát óhajtja művelni a dogmatikát, erkölcsant, a magyar egyháztörténelmet és a magyar egyházjogot. Ide számítja a neveléstudományt és a társadalomtudományt. Mindezeket úgy tervezi, hogy a vallásukat alaposabban megismerni óhajtó világiak is olvashassák. Emellett különös gondja lesz az irodalomra. A most megjelent első számban minden szakkól közö egyet-egyet mutatoba. Pompásan van megírva mindegyik.

Hisszük, hogy az új szerkesztő ezen a szintájon fogja tartani lapját s azért a legjobb felkiismerettel ajánljuk olvasóink pártfogásába. A lap vasárnaponként (jul. és aug. kivételével) jelenik meg másfél ivnyi tartalommal. Ara egy évre 12 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest IV. Egyetem-utca 5 sz.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Gül Baba.
Csütörtök: Nőuralom (Szigligeti Ede születésnapja)
Péntek: Párba.
Szombat: Gyurkovits leányok. (Kardos Andor mint vendég.)

NYILTTÉR.

Kiss Dávid és Tsa cég
üzlethelyiségei
Nagyváradi, Fő-utca
az Orsolya-zárda-épületbe
helyeztettek át.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

**középiskolába készülő
tanulók, kisiparosok
és kisgazdák számára.**

Írta: **RÁTKAY JÓZSEF.**

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Videkre 25 fillér előleges beküldése
mellett bérmentesen küldetik meg.

TÁVIRATOK.

Edwárd király és Vilmos császár találkozása.

Budapest. már. 6. (Saját ind. távirata.) Berlinből jelentik: Vilmos császár és Edwárd király küszöbön lévő találkozásáról következőket jelentik jól értesült helyről a Morgenpostnak: Tény először, hogy Vilmos császár a helének királyának meghívására kilátásba helyezte, hogy az április 22-én kezdődő olimpiai játékok alkalmával meglátogatja: másodsor György görög király biztosította Vilmos császárt, hogy Edwárd király kötelezőleg megígérte neki, hogy jelen lesz legalább is a marathoni díjért való versenyfutáson, melyet május elsején fognak megtartani, hogy egy a császári, mint királyi részről beszerzett értesülések szerint alapos kilátás van arra, hogy a marokkói konferencián fennforgó vitás kérdéseket a legközelebbi napokban általános melegezésre elintézik.

A katolikus Oroszországban.

Budapest. márcz. 6. (Saját tud. táv.) Pétervárról jelentik: A törvénygyűjteményben rendeleteket tesznek közzé, amelyekkel a római katolikus egyházra vonatkozó intézkedések egy nagy részét megváltoztatják. Többek között megvonják az északi, déli és nyugati tartományok főkörmányzóitól azt a jogot, hogy saját hatalmukból kolostorokat bezárhassanak. A procezessziók megtartását engedélyezték. A lelkeszek szolgálatkört jelentékenyen kiterjesztették.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, márcz. 6.

Oszták hitelrészvény	678
Magyar hitelrészvény	796
Leszámitoló bank	506
Rimamurányi	525
Oszták-m. államvasuti részvény	670
Közuti vasut	594
Városi villamos vasut	327 50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906 márcz. 6 án

Magyar aranyjárdék 4%	113.50
Magyar koronajárdék 4%	95.15
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	86.25
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	96
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.50
Magyar gyermekny sorsjegy-kölcsön	218
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	161
Oszták járdék papírban	99.55
Oszták járdék ezüstben	100.75
Oszták korona járdék	118
Oszták járdék aranyban	100
1860. oszt. államsorsjegyek	160
Oszták-magyar bankrészvény	16.20
Magyar hitelbank részvény	671
Oszták hitelbank intézeti részvény	672
Oszták-magyar államvasuti részvény	673
20 frankos frankos (Napolendor)	19.09
Német birodalmi márka	117.32
London vista	240.50
Páris vista	95.62
20 márkás arany	23.48

Népbank Székelyhídon. Egy új pénzügyintézet alakult Székelyhídon. Az alakuló gyűlésen jelen volt 34 részvényes 625 drb. részvény képviselőjében. A közgyűlés egyhangilag választotta meg elnökét Farkas Gábor csokalyi nagybirtokos, s jegyzőjét dr. Jakobovits Emánuel székelyhídi ügyvéd személyében. A felolvasott alapszabályokat az alakuló közgyűlés elfogadta a részvénytársaságot megalakultnak nyilvánítták, majd az elnök az alapítók nevében az első három évre kinevezte az igazgatóságot: Dr. Popper Akos nagyváradi bankigazgató, Pozsgay Károly, Bódy Győző, Berger Benő, Kovács Lajos, Nuszbaum József, Komlós Samu, Bokor István, Grósz Benő részvényesek s a maga személyében. Az intézet jogtanácsosául dr. Jakobovits Emánuel székelyhídi ügyvédet nevezték ki az alapítók. Elnök ajánlatára a felügyelőbizottság tagjaiul megválasztottak: Bajor Sándor székelyhídi, Korimos József, dr. Rosenthal Mór, Rendes Szidor nagyváradi és Lovász János debreczeni lakosok. A részvénytársaság elnökéül nagy lelkesedéssel Nadányi Károlyt választották meg.

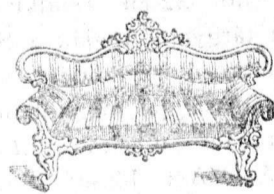
Dr. VUCSKIS GYULA.

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcsó

bútor

gyári árban, kezeség mellett



háló-, ebédlő-, szalon- és úri-szoba berendezések, valamint az egyes butordarabok a

Magyar Műbutorgyár

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

FORJESZ HERMAN.

Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezések műipari vállalata. — Kívánatra tervek és költségvetések.

Telefon 421 szám.

Pesti hazai takarékpénztári sorsjegyeket eladunk már most.

Készpénzért a napiárban.

Letétre való vételnél napi áron számítjuk és elegendő, ha a vevő a vételnél 30 koronát lefizet, a hátralékot tetszés szerinti részletekben törleszti.

A letétre való vételnél a játékjog a vevőt illeti.

Központi Takarékpénztár r.-társaság.

Szilágyi Dezső-utca. (Adorján-ház). 1512.

Építési anyag-raktár.

Van szerencsém a t. építő- és építelő-közönség nagybecsű tudomására hozni, hogy helyben *Színház-utca, Adorján-házban* egy

c z e m e n t r a k t á r t

nyitottam.

Miután sikerült a Gurahonczy cementszövetgyár kizárólagos főraktárát megkapnom, ezáltal azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a legjobb minőségű cementet a legolcsóbb áron számíthatom.

Továbbá ajánlok **meszet** vagononként helyben vagy bármely vasuti állomásra szállítva, a legolcsóbb napi áron **aszfalt, fedél és elszigetelő lemezt, gipszet, carbolineumot, menyezetnád-fonatot**, mindentéle **hornyolt és hódmezővásárhelyi tető-cserepet**.

A nagyrészt közönség b. pártfogását kérve

teljes tisztelettel

1522.

Weisz József.

A pesti hazai első takarékpénztár

egyesület ujonnan kibocsátott nyereménykötvényei fix ár mellett vásárolhatók a

Nagyvárad Takarékpénztárban és arra darabonként 125 k.

→☉ kölesönt nyujt. ☉←

Uj üzlet! Uj üzlet!

Megnyilt Kálmán Ferencz

férfi- és fiu-ruha

nagyáruháza

Fő-utca 5. sz.

Czillér áruháza mellett.

Modern, mesteri szabásu,

kiválóan tartós

férfi- és fiu-ruhák

mérsékelt szabott

árak mellett vásárolhatók.

Különlegességek

gyermekruhák és felöltőkben.

Nagyraktár
gyász-ruhákban.

Hirdetés.

A **NAGYVÁRADI HITELBANK** részvénytársaság. (Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

Elfogad betéteket.

Legalább 3 hóig elhelyezett összeg után **5%-os kamatot fizet.**

Leszámitol váltókat.

Előleget ad: értékpapírokra, ékszerekre és terményekre.

Jelzálog kölcsönt nyújt: házakra és földbirtokra.

Az igazgatóság.

SCHICHT-SZAPAPN!

(Szarvas vagy kulcs-szappan)



Legjobb, legkiadósabb s azért a legolcsóbb szappan.

Ment mindennemű káros alkatrészeketől.

Mindenütt kapható

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan «Schicht» névvel és a «szarvas» vagy «kulcs» védjeggyel legyen ellátva. 2271. a

Telefon 417.

Az „Első nagyvárad

Telefon 417.

csizma- és czipőgyár

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói

Moskovits Farkas és Tsa

cég, mely 370 alkalmazottat és munkást foglalkoztat és a legfinomabb lábbelieket *kizárólag kézimunkával* készíti.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házában (volt rendőrségi épület) levő



Kicsinybeni eladási üzletében férfi, női, fiú és gyermek-czipőket, vízmentes csizmákat eredeti gyári árban árusít és minden pár lábbelire a szabott gyári ár rá van plombálva.

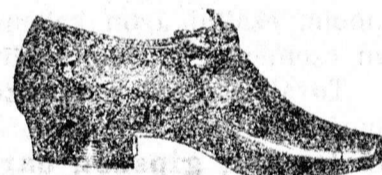
Kitűnő anyag.

Tartós munka.

Legjobb szabás!

Kényelmes viselet!

Legdivatosabb fazon!



HÁASZ MANÓ

kézmű- és divatáruháza
NAGYVÁRAD, Zöldfa-utca elején.

Idény-czikkben

sehol olyan nagy és szépen összeválogatott raktárt nem lehet találni.

Az árak pedig a nagy forgalom következtében a legolcsóbbak.

A gasék, flitterek

és batisztoknak

megtékinzése figyelmet érdemel.

1503.

A Korona- és Filler-bazárt teljesen áthelyezték szembe, a városi Bazár-épületbe, az Amerikai-áruház mellé.

Hol tombola-játékok, bálí-legyezők, kotilionok, alarcok a legolcsóbban szerezhetők be, ugyisint ajándék és dísz tárgyak, utazó-ládák és bőröndök, gyermek játékok, gyermek-kocsik reform-szekerek, mely egyszersmint tolokocsi is. Gumi különlegességek.

Teljes

lisztelettel:

FRISS és TSA

KORONA- és FILLER-BAZÁR.

Fő-utca,

városi Bazár-épület.

Telefon 130.